

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФІЗІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ І ТВАРИН

Чень І. Б., Гуменюк Г. Б.

Тернопільський національний педагогічний університет
імені В. Гнатюка
E-mail: irynachen35@gmail.com

Сучасна вища освіта вимагає інноваційних підходів до організації самостійної роботи студентів. Це обумовлено інформатизацією суспільства в цілому, а також вимогами до навчально-виховного процесу у вищій школі, пов'язаними з інтеграцією України до європейського освітнього простору. Саме тому вища школа послідовно переходить від передачі інформації до керівництва навчально-пізнавальною діяльністю студентів і формування у них навиків самостійної роботи [1].

Самостійної робота студентів поступово перетворюється на провідну форму організації навчання і потребує чітко продуманого організаційно-методичного супроводу з боку викладача. Тому актуальним і необхідним є створення навчально-методичної літератури для організації самостійної роботи студентів [2].

Мета даної публікації полягає в обґрунтуванні доцільності розробки методичних рекомендацій для організації самостійної роботи студентів у процесі вивчення курсу «Фізіологія людини і тварин» у педагогічному університеті.

Однією з найважливіших і найскладніших дисциплін біологічного циклу, яка забезпечує природничо-наукову підготовку майбутнього вчителя біології є фізіологія людини і тварин. Вивчення цього курсу проводиться аудиторно (на лекціях і лабораторно-практичних заняттях) та позааудиторно (самостійно). Самостійна робота студента полягає у його підготовці до занять і модульних контролів, у вивченні питань теми, які не входять до переліку аудиторних та виконанні індивідуального навчально-дослідного завдання. Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, відповідним методичним матеріалом, завданнями та

вказівками викладача.

Розроблені методичні рекомендації охоплюють визначену навчальною програмою кількість тем відведених на самостійне опрацювання. До кожної теми наведено перелік питань для самопідготовки, список літератури (основної і додаткової) та завдання для самоперевірки знань студентів.

Завдання для самостійної роботи студентів підібрано відповідно до сучасної концепції етапів навчання в таксономічних рівнях. Так, перший таксономічний рівень навчання, заснований на читанні й запам'ятовуванні навчальної інформації, формує систему знань. Цей рівень представлений переліком теоретичних питань, навчальним матеріалом і можливістю самоконтролю за допомогою тестових завдань. Другий таксономічний рівень навчання спрямований на розуміння студентом змісту вивченого матеріалу. Для оцінювання цього рівня діяльності студенту пропонується заповнити таблицю, зобразити схему певного фізіологічного процесу та пояснити її. Метою третього таксономічного рівня є відпрацювання вмінь студента використовувати вивчений матеріал у ситуаційних завданнях та аналізувати причинно-наслідкові взаємозв'язки. Такий поступовий перехід від виконання простих завдань до більш складних сприяє усвідомленому засвоєнню і закріпленню навчального матеріалу студентами та формуванню у них вмінь використовувати здобуті знання у нестандартних ситуаціях.

Перевірка виконання самостійної роботи проводиться викладачем на лабораторно-практичних заняттях, а також виноситься на підсумковий модульний контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Отже, самостійна робота студентів є важливою і невід'ємною складовою навчального процесу. Розроблені методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів у процесі вивчення фізіології людини і тварин сприятимуть якісному і всебічному опануванню матеріалу навчальної дисципліни та отриманню навиків самостійного здобуття знань, а також орієнтовані на формування творчої особистості майбутнього вчителя, здатного до саморозвитку, самоосвіти,

інноваційної діяльності.

Література

1. Літвінчук С. Б. Сучасні підходи до організації самостійної роботи студентів у вищій школі / С. Б. Літвінчук // Наукові праці. – 2012. – Випуск 146. – Т. 158. – С. 65-69.
2. Теорія і практика організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів: Монографія. Кол. авторів / ред. проф. О. А. Коновала. – Кривий Ріг: Книжкове видавництво Киреєвського, 2012. – 380 с.

РОЛЬ КУРСОВИХ РОБІТ У ФОРМУВАННІ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ

Гладкій Т.В., Ківганов Д.А., Ткаченко М.В.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
E-mail: bio@onu.edu.ua

Формування дослідницької компетентності у системі професійних компетентностей майбутніх фахівців є одним з першочергових завдань сучасної вищої освіти.

Дослідницька компетентність розглядається як інтегрована особистісно-професійна якість фахівця, яка відображає мотивацію до наукового пошуку, рівень володіння методологією наукового дослідження, особистісно-значущими якостями дослідника, зокрема такими, як інноваційне мислення, здатність до творчої та інноваційної діяльності [1, с. 10]. Шляхи її формування розкрито у працях М. Архипової, М. Бахтіна, М. Голованя, С. Ракова, С. Сисоевої та ін.

Дослідницька компетентність майбутнього фахівця відзначається такими особливостями (за А. Хуторським): 1) неалгоритмічність — полягає в тому, що студент, здійснюючи дослідження, проходить свій шлях розв'язання поставленої задачі шляхом застосування евристичних підходів, не використовуючи відомих алгоритмів; 2) поліфункціональність, універсальність і надпредметність — дозволяє студенту переносити дослідницький підхід на різні сфери діяльності та застосовувати в різних